

A person is sitting in a black office chair, using a laptop. The person is wearing dark blue trousers and black shoes. The background is a bright, sunlit room with large windows. The floor is a light-colored, polished surface. A large, semi-transparent white arrow points upwards from the bottom left corner of the page.

Gids voor softwarebeheer

Hoe uw organisatie best omgaat met software en licenties

versie 2007

Werkten mee aan deze uitgave:

Jan Corstens, manager Enterprise Risk Services, Deloitte

Patrick Dalvinck, managing director Benelux, Symantec

Steven De Coster, advocaat te Antwerpen, advocatenkantoor Lawcity.be

Prof. Dr. Ir. Erik Dejonghe, bestuurder van vennootschappen, advisor Technology Assessment, visiting Professor ICT University Ghent

Paul De Vocht, gerechtsdeskundige op het gebied van informatica, forensisch computeronderzoeker

Prof. Ir. Luc Golvers, voorzitter van de Belgische Club voor Informaticaveiligheid, gerechtsdeskundige op het gebied van informatica, docent ULB

Natacha Jollet-David, license compliance manager, Adobe Systems Inc.

Jan Leuridan, voorzitter Vlaams Software Platform

John Machgeels, technisch adviseur, voormalig voorzitter BSA, advocatenkantoor Lawcity.be

Hendrik Van Steenkiste, docent, consultant, gerechtsdeskundige op het gebied van informatica

William Pecher, Software Asset Management Specialist, Microsoft

Trude Berg, Europees license compliance manager, Autodesk

Deze uitgave is een initiatief van Microsoft in België en Luxemburg. Hiermee willen de onafhankelijke samenstellers een algemene leidraad geven over het hoe en waarom van softwarebeheer in het algemeen. Deze Gids voor Softwarebeheer vervangt niet de licentie-overeenkomst die u met een of meerdere softwarefabrikanten kan hebben en kan nooit ingeroepen worden om deze te verduidelijken of ervan af te wijken.

De eerste versie van deze gids verscheen in het voorjaar van 2004 en werd 2x herdrukt. In totaal werden 17.000 exemplaren verspreid. Deze herwerkte versie bevat een uitgebreide sectie met veelgestelde vragen. Ook werden enkele organisaties bereid gevonden te getuigen over hun softwaregebruik en over de manier waarop zij vandaag omgaan met het beheer van hun licenties.

Voorwoord

Wanneer men u vraagt hoe uw wagenpark in elkaar zit, wat de status van de leasingcontracten is en wie met welke wagen rijdt, kan u daar vermoedelijk snel een volledig antwoord op geven. En als men u vraagt welke software u geïnstalleerd heeft, wie daarmee werkt en of u daar licenties voor heeft; hoe lang duurt het voor u daar een sluitend antwoord op kan geven?

Sta dan ook eens hierbij stil: wat is meer storend voor de continuïteit van uw bedrijf: dat uw pc's en computernetwerk een dag niet beschikbaar zijn of dat uw wagens een dag op stal moeten blijven? (En dan gaan we er even van uit dat u geen koerierbedrijf runt.)

Informatica is een wezenlijk onderdeel van uw onderneming, waar veel van afhangt. U werkt hiervoor vermoedelijk met een interne informaticaverantwoordelijke en een externe leverancier. Daarbij raden we u aan om regelmatig te laten verifiëren of alle processen optimaal verlopen, want als bedrijfsleider bent u tenslotte de eindverantwoordelijke. Het verkeerde gebruik van de software kan belangrijke consequenties hebben, zowel technisch als legaal.

Deze gids wil u daarom vertrouwd maken met de basisbegrippen van softwarelicenties, u waarschuwen voor mogelijke valkuilen en u argumenten aanreiken voor gesprekken met medewerkers of leveranciers.

Inhoud

- 5 De voordelen van legale software
- 6 De licentieovereenkomst
- 8 Het bewijs van uw licentie
- 9 De 4 SAM-stappen
- 10 Tips voor praktisch beheer
- 11 De relatie met uw softwareleverancier
- 12 Veelgestelde vragen
- 13 Nawoord
- 14 Getuigenissen
- 16 Nuttige links

Voordelen van legale software

Waarom zou u overwegen om binnen uw organisatie software legaal te gebruiken? Samengevat zijn er twee belangrijke redenen die u voordelen opleveren:

Ethiek, wettelijkheid, gemoedsrust:

Gewoon omdat het zo hoort. Software is net zoals een architectenplan, muziek, een merknaam, een boek, een gepatenteerde uitvinding, een beschermd logo. Het is een intellectueel eigendom waarvoor de licentiehouders toestemming moet geven om het te gebruiken. Daarop drijft onze economie en dat wil u ongetwijfeld respecteren.

Daarom zijn er allerlei sancties, ook wettelijke maatregelen, verbonden aan het niet naleven van de licentievoorwaarden die een softwareproducent aan het gebruik van zijn pakket verbindt. Wanneer u dus op tijd en stond de status van het softwaregebruik in uw bedrijf en de daaraan verbonden licenties laat verifiëren, bent u gerust dat u daarmee in orde bent.

Vandaag zit ethisch ondernemen trouwens in de lift. U kan het feit dat u legaal werkt als een competitief voordeel

uitspelen. Zou u werken met een koerierbedrijf indien u weet dat ze met gestolen wagens rondrijden?

Het creëert ook gelijke competitieve voorwaarden: stel u voor dat uw concurrent steeds onder uw prijzen kan werken op basis van een lagere kostenstructuur voor informatica.

Betere prestaties, ondersteuning, recht op extra voordelen:

Software waar u geen licentie voor heeft, wordt niet ondersteund door de fabrikant: u mag en kan soms ook niet de updates downloaden. Ook informaticaleveranciers weigeren vaak systemen te onderhouden waarvoor u geen licentie heeft. Om legaal gebruik te stimuleren, bieden fabrikanten vaak extra voordelen zoals goedkopere upgradeprijzen, thuisgebruikrechten voor een kleine meerkost en gratis extra toepassingen. Het spreekt vanzelf dat u die niet kan gebruiken zonder licentie.

Tot slot: aan de oorsprong van illegale software zitten vaak internationale organisaties waar u liever niets mee te maken heeft.

De licentieovereenkomst

Kleine lettertjes, grote gevolgen

Het is niet mogelijk om de verschillende licentieovereenkomsten van diverse fabrikanten als een geheel te proberen voorstellen. Bepaalde onderdelen komen echter in bijna elke licentieovereenkomst aan bod. Daarom hieronder een bondig overzicht van die terugkerende concepten:

Aantal gebruikers: in elke licentieovereenkomst staat vermeld hoeveel keer u de software mag installeren. Dit is meestal één keer per licentie.

Er bestaan echter varianten:

>> onbeperkt gebruik: dan betaalt u meestal een relatief groot bedrag en heeft u een onbeperkt aantal gebruiks- of installatierechten;

>> serversoftware krijgt soms een licentie per processor: u betaalt per processor die in de server zit, waarbij een onbeperkt aantal gebruikers toegang heeft tot die server;

>> gelijktijdig gebruik of het zogenaamde 'concurrent use': u betaalt voor een aantal gebruikers die gelijktijdig met het pakket werken, maar het mag bij meer gebruikers geïnstal-

leerd zijn. Deze licentievorm geraakt vandaag meer en meer in onbruik;

>> het 'CAL'-model: voor serversoftware hanteren sommige fabrikanten een aparte prijs voor de serversoftware met een extra kost (CAL of client access license) per gebruiker die zich met de server verbindt.

Looptijd: in principe zijn licenties eeuwigdurend, u mag de software gebruiken zolang uw organisatie bestaat. Sinds kort komen er meer licenties op de markt die beperkt zijn in de tijd en die u na afloop van dit huurcontract hernieuwt of afkoopt. U kan die het best vergelijken met de leasing van software. Bij nog een derde soort licenties wordt de looptijd pas onbeperkt nadat u een aantal keer een afbetaling van de licentie hebt gedaan.

Upgrades: indien u al een vorige versie van het softwarepakket gebruikt, geven vele fabrikanten u voordelige voorwaarden voor het gebruik van de meest recente versie. U koopt een **upgrade**-licentie voor die meest recente versie, maar moet dan wel de

bestaande licentie van de vorige versie bijhouden. Enkel de combinatie van beide geeft u een geldige licentie. Naar analogie hiermee geven licenties u vaak het recht om een vorige versie van het pakket te gebruiken, het zogenaamde **downgraden**. Deze behoefte kan bestaan om technische redenen of omdat u uw bedrijf op eenzelfde versie wil standaardiseren.

Talen: de meeste licenties geven u het recht om een bepaald softwarepakket in een bepaalde taalversie te gebruiken. U mag daar soms van afwijken en later beslissen alsnog een andere taal te installeren. Soms vermelden licentiecontracten geen taal of heten ze 'multi-language'. Als vuistregel geldt dat licenties die u aankocht in de kleinhandel geen taalwissel toelaten.

Thuisgebruik: een bron van hardnekkige fabels. Vaak denken uw werknemers dat zij op hun computer thuis de software gratis mogen gebruiken indien u als werkgever een licentie op het werk betaalde. Dat is vrijwel nooit het geval. Soms wordt aan bedrijven wel de mogelijkheid geboden om dat thuisgebruikrecht aan te kopen binnen een overkoepelende overeenkomst.

Reservekopie: Het zal u misschien verbazen, maar soms krijgt u het recht om een kopie van de software te maken (vaak alleen wanneer u een volumecontract voor de software heeft).

Ook de kopie die u op een centrale server plaatst, valt hieronder. Anderzijds worden back-upgegevens niet als een reservekopie beschouwd, omdat u toch meestal de gegevens en niet de toepassingen zelf kopieert.

Maintenance: Afhankelijk van de fabrikant wordt dit 'upgrade protection', 'upgrade insurance', 'software assurance', 'subscription' of 'maintenance' genoemd. Het maakt meestal geen deel uit van de basislicentie. Het is het optionele supplement, bovenop de licentie, dat u er een aantal extra voordelen bij geeft. Eén element dat bijna altijd terugkomt: het recht om te **upgraden** naar elke nieuwe versie die gedurende de looptijd van uw contract uitgebracht wordt door de fabrikant. Om de **maintenance**-optie zo aantrekkelijk mogelijk te maken, geven vele fabrikanten extra's zoals gratis ondersteuning of thuisgebruikrecht.

Bijna al deze onderdelen komen aan bod in de licentieovereenkomst, ofwel omdat ze uitdrukkelijk als gebruiksrecht worden toegekend, ofwel omdat ze u expliciet worden verboden. Misschien is het dus toch de moeite om de kleine lettertjes goed te lezen?

Het bewijs van uw licentie

U tekent een bestelbon voor een grote informatica-investering. U neemt een firma over, inclusief een bestaande informatica-infrastructuur. U vindt bij de pc die u net aankocht een stapel documenten. Wat zou u best bijhouden, welke documenten moet u krijgen van uw leverancier?

Hoe bewijst u met andere woorden dat u wel degelijk een licentie heeft? Het is in ieder geval aan u om het te bewijzen.

Software die u samen met een nieuwe pc koopt (de zogenaamde OEM-software) wordt meestal in een minder mooie verpakking geleverd of zelfs enkel in een eenvoudig hoesje. Vaak is een licentiesticker op dat hoesje aangebracht. Microsofts Windows-licentiebewijs wordt altijd onder de vorm van een sticker op de pc aangebracht en u krijgt er ook een handleiding en/of cd bij.

Bij software in een doos die van een dealer komt, houdt u best de hele doos bij, omdat er vaak een licentiesticker op die doos kleeft en/of een licentiedocument in de verpakking zit.

Volumecontracten worden meestal in papieren contractvorm opgesteld. Dat contract houdt u dan gewoon bij, zoals elk ander contract. Er is de laatste tijd een tendens om de licentiebewijzen van volumecontracten online te plaatsen; u krijgt daarbij een be-

vestigingsbrief. Grotere bedrijven met meerdere filialen kunnen zo alle licenties centraal op een website beheren. Op de bevestigingsbrief staat het exacte internetadres en de wachtwoorden die u nodig heeft om toegang te krijgen tot uw licenties.

Indien u pc's met software doorverkoopt of bijvoorbeeld weg-schenkt aan een school, moet u eraan denken ook de juiste licentiebewijzen mee te geven. Of indien u de ontvanger van tweedehands pc's bent, verifieert u best waarvoor u betaalt en wat u krijgt. Het gebeurt regelmatig dat een bedrijf pc's schenkt aan een goed doel, inclusief de software, maar vergeet om de licenties mee te geven. De ontvanger krijgt een moeilijk geschenk: om de software te legaliseren zouden ze een investering moeten doen die vaak hoger ligt dan de waarde van de pc's die ze kregen.

Tot slot: de originele cd is niet het licentiebewijs; de fabrikant of uw verkoper geeft u meestal een papieren of elektronisch bewijs. Een factuur is weliswaar een indicatie van aankoop, maar geldt bij controle niet als sluitend bewijs; u zou de software doorverkocht kunnen hebben. Elke handelaar is in het algemeen verplicht om zijn aankoopfacturen te kunnen voorleggen. Indien men vermoedt dat voorgelegde licenties onrechtmatig verkregen zijn, kan men naar die facturen vragen.

De 4-SAM stappen

Het beheren en managen van software en licenties kan een hele uitdaging zijn. Software Asset Management helpt u daarbij, al zal de implementatie voor het ene bedrijf omslachtiger zijn dan voor het andere.

Stap1: Maak een software-inventarisatie

Goed softwarebeheer begint met een goede inventaris. Welke software heeft u geïnstalleerd, welke gebruikt u daarvan effectief en tot slot, heeft u voor elke gebruikte en/of geïnstalleerde software wel een gebruikersrecht?

Kleine bedrijven met enkele pc's kunnen elk toestel nakijken en gewoon op papier noteren wat er op de harde schijf staat.

Voor middelgrote firma's bestaan er vaak gratis hulpmiddelen die via uw computernetwerk een volledige inventaris van alle software op uw pc's maken. De Business Software Alliance (BSA), een groepering van grote softwareconstructeurs, stelt hiervoor een versie van GASP of Webcensus ter beschikking. Voor de producten van Microsoft bestaat er de MSIA (Microsoft Software Inventory Analyzer). Op pagina 16 leest u hoe u beide kan verkrijgen.

Grotere ondernemingen gebruiken best commerciële pakketten zoals de betalende versie van GASP, OpenView, Peregrine of Microsoft Systems Management Server. Die bieden u veel meer dan het eenvoudige scannen van uw netwerk en laten ook toe een inventaris te maken over meerdere locaties en van bijvoorbeeld laptops. Ook uw IT-partner kan u helpen bij het maken van een inventaris.

Stap2: Vergelijk softwarelicenties met geïnstalleerde software

De softwaretitels die u in gebruik heeft, zijn nu bekend. Verzamel vervolgens alle softwarelicenties die uw organisatie in het verleden gekocht heeft. Deze vindt u bij uw boekhouding, inkoop- of IT-afdeling. Indien u in het verleden een of meerdere volumecontracten voor softwarelicenties afsloot, heeft de fabrikant waarschijnlijk een eenvoudig overzicht van al uw historische aankopen. Vraag ernaar. Dit biedt u een overzicht van de licenties die voor uw organisatie geregistreerd staan, ongeacht via welke leverancier deze zijn aangekocht. Als u daarna de lijst van licenties vergelijkt met uw software weet u exact waar u staat.

Stap 3: Stel beleid en procedures vast

Organisaties veranderen snel. Om toch het overzicht te houden, is het van belang procedures vast te stellen op het gebied van software en licenties. Stel het beleid vast omtrent softwareaankoop en -gebruik. Iedereen binnen uw bedrijf weet dan wat de regels zijn voor het downloaden, installeren en gebruiken van software. Een 'check-in'-lijst helpt bij het registreren van alle nieuwe software voordat deze in gebruik wordt genomen.

Stap 4: Ontwikkel een SAM-plan

Als alle procedures zijn vastgelegd en geïmplementeerd, neemt u deze op in een operationeel plan. Hierin is vastgelegd hoe uw bedrijf omgaat met het beheer van bestaande en nieuwe software en licenties. Een SAM-plan stelt u in staat uw software te standaardiseren en niet langer gebruikte software, pc's en servers uit te faseren.

Tips voor praktisch beheer

Wanneer u de hiervoor genoemde inventaris maakte en misschien zelfs extra licenties aankocht om legaal met uw software te kunnen werken: proficiat. U bent vandaag een legale softwaregebruiker. En morgen? Hoe zorgt u ervoor dat een werknemer geen softwarekopietje van het internet plukt en zelf ergens installeert?

Een eerste tip: zorg ervoor dat uw licenties en cd's achter slot en grendel liggen. Uw licenties zijn een belangrijke investering die u liefst niet laat rondslingeren. Zo vermijdt u ook dat werknemers zomaar cd's kunnen nemen en naar hartelust installeren zonder dat u daarvoor de licentie heeft.

De tip voor het fysiek afschermen van de software geldt natuurlijk ook virtueel: indien u een image van de installatiesoftware op een centrale server plaatst, zorg er dan voor dat gebruikers daar niet zomaar toegang toe hebben; of dat u op zijn minst een

seintje krijgt wanneer iemand het pakket van op die plaats installeert.

Wist u dat de meeste recente besturingssystemen u toelaten het ongecontroleerd installeren van toepassingen onmogelijk te maken? Naast een betere licentiecontrole biedt u dat ook een hogere beveiliging: uw werknemers kunnen niet meer 'per ongeluk' een toepassing installeren die misschien niet helemaal veilig is. Deze mogelijkheid zit waarschijnlijk ingebakken in de software die u vandaag gebruikt en kost dus niets extra. Misschien moet u ze alleen activeren.

Een laatste tip: medewerkers met een firmawagen moeten waarschijnlijk een document ondertekenen dat hun rechten en plichten rond het gebruik ervan bepaalt. Een pc en internettoegang zijn andere werkinstrumenten waarvoor u uw medewerkers een document met richtlijnen kan laat ondertekenen.

De relatie met uw softwareleverancier

Waarop letten?

Er bestaan grosso modo twee types softwareleveranciers: (a) een wederverkoper of software reseller, die u eventueel ook van hardware en extra diensten voorziet, levert u meestal kant-en-klare software van gekende fabrikanten; (b) een software-reconstructeur of independent software vendor is een bedrijf dat eigen ontwikkelde pakketten commercialiseert.

Sommige leveranciers combineren beide rollen.

In uw relatie met wederverkopers zijn de kwaliteit en de kostprijs van de geleverde diensten vaak de doorslaggevende keuzefactoren. Sta bij de evaluatie van uw leveranciers ook even stil bij het advies rond uw licenties. Stel vragen rond hetgeen u effectief geleverd krijgt indien u pc's of software bestelt. Indien een leverancier opvallend goedkoper is, kan u beter even naar de verklaring zoeken. Een leverancier die

losjes omspringt met de wettelijke regels rond softwarelicenties, neemt het misschien ook niet zo nauw met uw intellectueel eigendom of bedrijfsinformatie.

De meeste softwarefabrikanten reiken certificaten uit aan de wederverkopers van hun producten (vaak Certified Partner of Authorised Reseller genoemd). Het is geen waterdichte garantie voor legale softwareaanbiedingen, maar wel een zeer goede indicatie. Indien de partner ook nog een ISO-certificaat of ander kwaliteitslabel heeft, bent u nog een stuk geruster.

Bij softwareconstructeurs kan u best verifiëren of het leveren van software van derden wel tot de normale activiteiten behoort. Een aantal constructeurs commercialiseert uitsluitend eigen producten maar wil niet altijd 'neen' zeggen op uw vraag naar andere soft- of hardware. Hou daarom bij elke bestelling uw licentiebewijs voor ogen: u wil niet betalen voor software waar u de licentie niet voor krijgt en u wil geen onbewuste illegale softwaregebruiker zijn.

Veelgestelde vragen

'Moet het gebruik van lettertypes ook betaald worden?'

Sommige lettertypes (fonts) worden samen met het besturingssysteem geleverd. Andere lettertypes zijn inderdaad betalend. Indien u als bedrijf in de grafische sector een elektronisch bestand met de bijbehorende lettertypes ontvangt en daar nog eigen bewerkingen op uitvoert, moet u voor die lettertypes de juiste licenties bezitten. De meeste fabrikanten verkopen lettertypebibliotheken, zodat u daarmee haast volledig gedekt bent.

'Ik hoor geruchten over controles op softwaregebruik. Zijn die er? Met welk recht valt men bedrijven binnen? Wat zijn de gevolgen?'

Er gebeuren inderdaad controles op softwaregebruik. Soms viseren enkele fabrikanten samen een organisatie, meestal binnen de BSA; soms controleert een fabrikant individueel één bedrijf. In beide gevallen worden de controles uitgevoerd door een gerechtsdeurwaarder en door een expert die aangesteld is door een beslagrechter. Bij een actie namens de BSA wordt aan de illegale gebruiker altijd een minnelijke schikking voorgesteld zodat de continuïteit van de organisatie niet in het gedrang komt. Naast het betalen van de illegaal gebruikte software worden een schadevergoeding en de gerechtskosten aangerekend. Zo garanderen we ook dat uw concurrent zijn licenties betaalt en geen oneerlijk kostenvoordeel heeft.

'Heb ik als vzw of onderwijsinstelling recht op een aangepaste formule?'

Het klopt dat de meeste softwarefabrikanten specifieke licenties voorstellen aan bepaalde gebruikersgroepen. Of u daar recht op heeft, hangt af van de voorwaarden die de fabrikant stelt. Het is niet omdat u onderricht organiseert, dat u academische licenties kan kopen. Uw organisatie moet bijvoorbeeld door het relevante ministerie van onderwijs erkend zijn.

'Kan ik licenties die ik teveel bezit, overdragen of doorverkopen?'

Ook dit is een zeer algemene vraag, waarop moeilijk een eenduidig antwoord kan worden gegeven. Een poging: OEM software is verbonden met de hardware

(meestal een pc) waarmee die verkocht werd. Indien u de hardware overdraagt aan iemand anders, volgt de OEM software dus de hardware. De klassieke retailsoftware is meestal anoniem en kan u dus zonder probleem overdragen aan een derde partij. Volumecontracten voor meerdere licenties staan dan weer wel op naam en kunnen niet worden doorverkocht. Wanneer echter een bedrijf dat zo'n volumecontract bezit in zijn geheel opgaat in een nieuwe organisatie, wordt deze nieuwe entiteit volwaardig eigenaar van alle rechten en plichten, inclusief van de softwarelicenties.

'Ben ik als lokale dochter van een multinational verantwoordelijk voor het licentiebeheer als wij dat centraal organiseren?'

U kunt uw interne aankopen uiteraard organiseren zoals u het wilt. De lokale juridische verantwoordelijkheid kan u daarmee echter niet afwentelen op een centrale organisatie. U bent en blijft lokaal verantwoordelijk voor uw eigen softwaregebruik. In de praktijk volstaat het als u enerzijds op de hoogte bent van de centraal afgesloten contracten (contractnummer, type, ...) en anderzijds op regelmatige basis aan de centrale entiteit uw softwaregebruik rapporteert. Op die manier kunnen zij dan ook hun aankooptaak waarmaken.

'Ik krijg regelmatig aanbiedingen voor zeer goedkope versies van de gekende grote softwarepakketten. Die zijn zo goedkoop omdat het OEM-versies zijn. Kan dit? Is het legaal?'

Onze ervaring leert dat dergelijke aanbieders niet uit zijn op het leveren van goedkope software maar wel op uw kredietkaartgegevens. In het algemeen geldt de goede raad om niets online te kopen als u niet duidelijk weet wie de verkoper is en wat de mogelijkheden van eventuele betwisting zijn. OEM staat voor original equipment manufacturer en in de softwarewereld gaat het dan om pakketten die door de softwareproducent goedkoper aan een pc-fabrikant worden verkocht, voor levering met een pc. Het is opvallend dat de goedkope aanbiedingen waarvan sprake, meestal nog goedkoper zijn dan wat de grootste OEM-klant betaalt, en dat sommige pakketten nooit aan OEM-voorwaarden worden verkocht. >>

Nawoord

Goed softwarebeheer verloopt in vier stappen:

- 1 Een correcte inventaris van de geïnstalleerde software maken en het gebruik ervan evalueren;
- 2 Verifiëren of u de bijbehorende licenties bezit;
- 3 en de juiste praktische maatregelen nemen om ongecontroleerde verspreiding van software te vermijden.
- 4 Een SAM-plan ontwikkelen

U kan deze stappen het best regelmatig herhalen.

Wij hopen dat u in deze gids nuttige informatie vond. Het is onze bedoeling om bedrijfsleiders bewust te maken van het belang van softwarebeheer. Het betreft niet alleen een investering, uw organisatie wordt steeds meer afhankelijk van goede software. Daarnaast kan het niet correcte gebruik van software juridische gevolgen hebben voor u als bedrijfsleider. Bij dit alles is de juiste keuze van een partner cruciaal.

Tot slot: softwarefabrikanten zijn niet geïnteresseerd in het bestraffen van gebruikers. De producenten van software zijn commerciële bedrijven die er alle belang bij hebben de relatie met hun klanten open te houden. Aarzel dus niet om met hen in contact te treden rond uw licentiesituatie. Eventueel kan u dit ook via uw partner doen.

>> 'Hoe zit het met de licentie voor de applicaties die je via Terminal Server aan gebruikers ter beschikking stelt?'

Terminal Server is een perfecte technologie om je (software)infrastructuur onder strenge controle te kunnen houden, of om oudere hardware toch te kunnen blijven gebruiken met recente software. Maar Terminal Server is geen methode om 'minder licenties te moeten kopen'. In de praktijk is er maar 1 fysieke installatie van de applicatie (op de server), maar je moet natuurlijk wel evenveel licenties kopen als er werkposten gebruik van maken! Als vuistregel kan je stellen dat er evenveel licenties nodig zijn voor een applicatie die je gebruikt via Terminal Server als wanneer je het programma op elke computer geïnstalleerd zou hebben.

Getuigenissen

Laborex kiest licentiebeheer volgens de regels van de kunst

Werken met legale software heeft alleen maar voordelen. Laborex beaamt dat volmondig en spreekt uit ervaring. De producent van industriële reinigingsmachines was er zich niet van bewust dat zijn oorspronkelijke hard- en softwareleverancier tal van pakketten leverde zonder licenties. Tot zijn informatica flink begon te sputteren en het bedrijf bij de vernieuwing van zijn infrastructuur voor een onaangename financiële verrassing kwam te staan.

Er zat dus niets anders op dan nieuwe software aan te schaffen en te installeren. Een flinke streep door de rekening, maar wel de juiste beslissing. Bedrijfsleider Luc Kuysters: "Sindsdien hebben we geen problemen meer met computers of servers die vastlopen. Legale software laat immers automatische updates toe, zodat je programma's en toepassingen steeds actueel en goed beveiligd zijn."

Management Centre Europe sluit misverstanden uit met lokaal licentiebeheer

Management Centre Europe (MCE) maakt deel uit van een Amerikaanse groep die bedrijven overal ter wereld ondersteunt met managementtrainingen en personeelopleidingen. "Ons bedrijf tolereert geen illegale software. Alle software die MCE gebruikt, wordt door het informaticateam aangekocht én geïnstalleerd. Het is verboden voor medewerkers om zelf pakketten te installeren of toepassingen te downloaden van het internet", zegt Herman Coquel, directeur van de informatica-afdeling bij MCE.

Daarom beheert MCE sinds kort ook de aankoop van zijn licenties voor zijn 85 pc's lokaal. Vroeger gebeurde de aanschaf centraal via het Amerikaanse moederbedrijf, maar dat leidde tot te veel misverstanden. "Groot was onze consternatie toen een tijdje na onze implementatie van Microsoft Office 2003 bleek dat onze licenties niet in orde waren. Ons moederbedrijf dacht dat wij ze hadden aangekocht, wij meenden dat zij ervoor hadden gezorgd. We hebben dat onmiddellijk rechtgezet en besloten voortaan lokaal licenties aan te kopen, met het oog op een correcte opvolging", aldus Herman Coquel.

Manuport Group rekent licentiekosten door dankzij softwarebeheer

Voor Manuport Group is het beheer van software een hele klus want na jaren van fusies telt het vandaag negen vestigingen in verschillende havens in binnen- en buitenland.

Financieel directeur Marcel Genadry: "Corporate Governance is geen hol modewoord voor Manuport. Bovendien zijn er een aantal bedrijven in de groep die ISO-gecertificeerd zijn. En ondanks -of misschien net vanwege- de ingewikkelde groepsstructuur willen we een maximale transparantie bieden aan de raad van bestuur en de aandeelhouders. Een degelijke evaluatie van het softwaregebruik past in dit kader."

Uit de analyse bleek dat Manuport over voldoende software licenties beschikt. Tegelijkertijd bracht het SAM-project aan het licht dat het centraal beheersysteem voor de informatica-infrastructuur onvoldoende werd ingezet voor het opvolgen van het softwaregebruik. "Tot nu toe rekenden wij een gemiddelde hard- en softwarekost per pc door aan de dochtervennootschappen. Vandaag kunnen wij een meer gedetailleerde kostenberekening maken en iedere afdeling hierdoor meer bewust maken van het softwaregebruik", zegt Ivan Dresselaers, Managing Director van LogSys, informaticaleverancier van Manuport.

"Onze ondernemingen zijn sterk geïnformatiseerd en de softwarekost is niet gering. Dat zijn twee goede redenen om een goed softwarebeheer te installeren. De nieuwe ISO-standaard voor SAM zal voor ons een goede leidraad zijn", weet Marcel Genadry.

Eumedica beschermt zijn investeringen dankzij de inventarisatie van zijn softwarelicenties

Eumedica weet als farmaceuticabedrijf hoe belangrijk het beschermen van intellectuele eigendom is. Toch bleek een grondige inventaris van de softwarelicenties noodzakelijk. "Maar dat was uit tijdsgebrek nooit gebeurd", vertelt Annick Delhaute, ICT Manager bij Eumedica.

De inventaris leidde tot het opstellen van richtlijnen voor het informaticagebruik in het algemeen en van software in het bijzonder. Andere richtlijnen zijn nog in de maak.

"Een gestructureerde aanpak voor het beheer van softwarelicenties vormt de basis van een flexibel en efficiënt beheer van het IT-park. We kunnen nu niet alleen onze huidige infrastructuur beter controleren, maar we kunnen ook beter onze toekomstige IT-investeringen voorzien en hun rendabiliteit aantonen. Deze situatie heeft ook een positieve impact op alle gebruikers en op de directie. Zij kunnen zich nu volledig toeleggen op hun respectievelijke taken", besluit Annick Delhaute.

Nuttige links*

Op de websites van de verschillende softwareproducenten vindt u allerlei informatie over het legale gebruik van hun software en over de licentievoorwaarden.

>> De BSA (Business Software Alliance) geeft algemene informatie over professioneel softwaregebruik op <http://www.bsa.be>

>> Handige tips vindt u op www.bsaeurope.org/channelpartner_bl_dutch/NL_tips.doc

>> De gratis inventaristools GASP en WebCensus vindt u op <http://www.bsa.org/belgium-dutch/antipiracy/Free-Software-Audit-Tools.cfm>

>> De Microsoft Software Inventory Analyzer vindt u via www.microsoft.be/legalsoftware

>> De gratis inventaristool Belarc Advisor vindt u op http://www.belarc.com/free_download.html

>> Adobe heeft een zeer duidelijke lijst van voorwaarden voor educatieve licenties: <http://www.adobe.com/education/purchasing/qualify.html>

>> Op de website van Adobe vindt u een zeer overzichtelijk Engelstalig stappenplan waar u kan nagaan hoe u zich best legaal organiseert <http://www.adobe.com/aboutadobe/antipiracy/get.html> en hoe u daarna legaal blijft <http://www.adobe.com/aboutadobe/antipiracy/stay.html>

>> Om uw persoonlijke SAM-analyse te maken: <http://www.microsoft.com/belux/nl/licences/management/samtool/default.aspx>

>> Een overzicht van de door Microsoft gecertificeerde SAM-partners vindt u op www.microsoft.com/sam

*Microsoft is niet verantwoordelijk voor sites en tools die niet onder zijn beheer vallen.